

Каріков Сергій Анатолійович,
доктор історичних наук, професор,
доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах,
Національний університет цивільного захисту України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5121-4103>

КОНЦЕПЦІЯ ПСИХОСИНТЕЗУ МАРГРЕТ РУФФЛЕР ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СФЕРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Дослідження новітньої проблематики практичної психотерапії та соціально-психологічної реабілітації становить незаперечний науковий інтерес. Зокрема, до актуальних наукових напрямів названої сфери належить психосинтез. Розробка ключових положень зазначеного вчення пов'язана з іменем сучасної швейцарської дослідниці Маргрет Руффлер.

Сферу психосинтезу М. Руффлер визначає як вид трансперсональної психології, мету якої вона убачає не в створенні нової психології замість старої, а в розширенні існуючого психологічного знання шляхом залучення нових точок зору, інших поглядів [1, с. 5]. Зокрема, трансперсональна психологія орієнтована на усвідомлення, переживання й інтеграцію духовного виміру людської психіки.

Фундатор психосинтезу Р. Ассаджіолі (1888-1976) розглядав його як динамічну концепцію нашого психологічного життя, що знаходить вияв у взаємодії різних, зовні суперечливих сил, які існують в нас. Як напрям трансперсональної психології, психосинтез постає відкритою системою, що ґрунтується на принципі «Я» як моделі людської свідомості, на тренуванні «Волі» та на теорії субособистостей [1, с. 9]. Спираючись на зазначені думки, М. Руффлер зосереджується на розкритті останнього серед названих аспектів, переводячи його у площину практичної психології.

У контексті трансперсональної психології «Я» та «Трансперсональне Я» постають вродженою, невід'ємною частиною людської природи. Розробляючи ключові положення теорії субособистостей, М. Руффлер зазначає: робота з субособистостями – це процес усвідомлення, прийняття й перетворення різних частин особистості, завдяки чому стає можливим реальне розкриття особистісного потенціалу [1, с. 15].

Субособистість – це психодинамічна структура, яка ставши достатньо складною, прагне власного існування. Вона має власні характеристики, потребує незалежного існування, прагне задовільнити власні потреби й бажання через особистість. Субособистості виконують функцію інструментів самовираження особистості. Через самовираження субособистості виявляють себе наші внутрішні ролі, які впливають одна на одну. Трансформація хоча б одної субособистості впливає на всю психіку індивіда. Субособистість, як психодинамічна енергетична структура та частина особистості, виявляє власні якості, бажання, потреби через інтелектуальні й емоційні паттерни індивіда.

Щоб бути почутою, виразити власні бажання, потреби, субособистості необхідні такі інструменти, як тіло, емоції, мисленнєві паттерни. Переживання

субособистості в нашому житті знаходять вияв, зокрема, у вчинках, яких нам не хотілося б здійснювати, проте ми не в змозі змінити свою поведінку. Часто така ситуація супроводжується внутрішнім конфліктом між двома голосами, кожен з яких намагається переконати інший у власній правоті. Субособистості шукають цілі свідомим або несвідомим шляхом. У цьому полягає природа субособистості. Незважаючи на відмінності, усі субособистості мають спільну рису – в їх психодинамічній структурі міститься частина нашої життєвої енергії. У процесі трансформації ця життєва енергія звільнюється й використовується для вираження нашого творчого потенціалу [1, с. 22-24].

Розкриваючи загальне значення концепції психосинтезу М. Руффлер для сфери психологічного забезпечення, варто звернути увагу на те, що трансформація психодинамічних структур передбачає необхідність роботи з ними на етапі їх первинного виникнення. Оскільки їх первинне розпізнавання знаходить вияв через тілесні відчуття й емоції, трансформація також передбачає роботу з тілесними відчуттями й емоціями. Завдяки цьому досвід, який був відсутнім протягом дитинства, можливо відтворити, проживши через візуалізацію й відповідні тілесні відчуття. Зокрема, у діяльності працівників правоохоронних органів така методика може бути застосована для виявлення кризових та невротичних станів, психосоматичних розладів, залежної поведінки, ситуації вибору, постановки цілей та ін.

Список використаних джерел

1. Rueffler M. Our Inner Actors. The Theory and Application of Subpersonality Work in Psychosynthesis. New York, PsychoPolitical Peace Institute Press, 1995. 165 p.